

ТЕОДОР СТЪРДЖЪН СОВАЛКА

Превод от английски: Любомир Николов, —

chitanka.info

— *Защо седиш сам в тази стаичка?* — *запита човекът.*

— *Вече не съм сам, защото дойде ти* — *отвърнах аз.*

Нямаше го преди час, дори и преди минута, но аз не се изненадах. Защото бе точно този човек, а не някой друг.

— *Защо седиш тук, гледаш белия лист в пишещата машина, дърпаш ухото си с едната ръка и кичур коса с другата?* — *запита той.*

— *Защото съм човек, който пише истории, та други хора да ги четат* — *казах аз.* — *Но в момента не пиша, понеже не ми хрумва нищо за писане. Тъжно ми е и затова дърпам ухото и косата си.*

Човекът ме поогледа.

— *Истински ли са историите, които пишеш?*

— *Не* — *казах аз.* — *Никога не съм писал истински истории. Хората не обичат да ги четат. Харесват само неща, които биха могли да са истински. Човек трябва да е много умен, за да напише истинската история тъй, като че ли е измислена. А пък аз не съм чак толкова умен, затова разчитам на въображението си.*

— *О* — *каза той, сякаш разбираше, което ме изненада, защото сам няхах представа какво точно говоря.* — *Ще ти разкажа една история. Само че е истинска и трябва да ѝ се вярва. Ако ти я разкажа, ще повярваш ли?*

— *Не ме интересува дали е истинска или не, стига да е добра* — *казах аз.* — *Ако цената е вяра от моя страна, ще платя с удоволствие.*

Превъртях листа, запалих цигара и го погледнах. Той пак каза:

— *Историята е истинска.*

И започна. Ето какво ми разправи:

Обикалях около света и си гледах работата, когато един феноменално самонадеян мъж на име Макилейни Тобин привлече вниманието ми. Печалното състояние се оказа неизлечимо, тъй като бе съвсем обосновано. Той наистина беше изключителна личност. Не се нуждаеше от помощта ми, понеже имаше крайно остър ум; но когато я предложих, прие охотно, защото спадаше към ония, които никога не изпускат възможността за печалба. Всъщност не му предлагах печалба, но така бе и с ония преди мен. Той смяташе, че може да превърне

всичко срещнато в нещо ценно за себе си. В дадения случай сгреша само защото дотогава нито веднъж не бе срещал провал.

Седеше сам в огромния си кабинет и мислеше за нещата, които бе извършил и които доказваха превъзходството му.

— Аз съм — рече — човек, който никога не е допускал грешка.

— Не е вярно — казах аз. — Съвършенството е неестествено и противоречи на непоклатими закони. Ти съществуваеш и си съвършен. Там ти е грешката.

Той ме огледа иззад необятното си бюро и отвърна сърдечно:

— Никога не съм ви виждал, господине. Не ви видях да влизате и да седате срещу мен, но не съм изненадан. Добре дошъл.

— Благодаря — казах аз. — Никого не изненадвам. Значи се гордееш със себе си?

— Да — каза той и аз се усмихнах. Беше великолепен мъж с мощна ъгловата челюст и големи сиви очи. Косата му бе като потъмняла платина и светлината на лампата радостно искреше по нея. — Имам всичко, което желая, включително и желанието да притежавам невъзможни неща. Аз съм съвършен, нося се на гребена на вълната и поради това изпитвам пълно задоволство от себе си.

— Бил си безмилостен — казах аз.

Той се усмихна и разпери ръце.

— Бил съм само логичен.

— Плащал ли си цената за всичко, което вършиш?

— Да. Така трябва. Това също е логично.

— Значи и с това се гордееш?

Никой не може да ми се разсърди, но ако бе възможно, той щеше да побеснее.

— Това е позорът ми — тихо каза той. — Че при нормалния ход на събитията дори човек като мен трябва да се прекланя пред обстоятелствата. Съжалявам, че съществуват сили извън моя контрол. Личността ми е пределно добре подредена и методична, и все пак трябва да се отдръпвам пред деянията на глупци, чиято глупост ги е подвела да мислят, че животът им има друга цел, освен да ми доставя полза.

— Значи се срамуваш, че си човек. Никой човек не може да достигне божественост и да остане човечен... без моя помощ.

Той вдигна посребрените си вежди.

— Що е божественост?

— Пълно задоволство. Питам те тогава на свой ред: що е божественост?

Той се вгледа в ръцете си.

— За мен това ще е... власт. Пълнен контрол над всичко във Вселената. Ако можех да получа от всички неща в миналото, настоящето и бъдещето, били те живи, неживи и мъртви, онова преклонение, което сега извличам само от собствената си личност, тогава щях да бъда напълно доволен.

— Искаш ли го?

Той дълго мълча.

— Не! — възкликна внезапно. — Това би било връх на всичко. Ако не можех да се боря срещу глупците, нямаше да се гордея с успехите си. Сега имам повече власт, отколкото ми предлагаш; ако всичко бе възможно, щях да загубя стремежите си. Не мога да си го позволя. Каква сила имаш?

— Никаква — казах аз, — освен да давам сила на другите. Можеш сам да избираш.

— Значи изпълняваш желания?

Кимнах.

— Три желания... и ще се сбъднат до последната буква.

— Чел съм какво вършиш — каза той. — Ти си легенда в много страни. Защо предлагаш три желания все на глупците?

— Други не съм срещал.

Той се разсмя гръмогласно.

— Дори на такъв като теб — каза той, бършейки очи, — се полагат изненади. Тъкмо това ти предстои. Ще ми изпълниш три желания и ще откриеш, че не съм глупец. Може дори да откриеш нещо ново за себе си.

— Не съм личност, а прост инструмент — казах аз на Макилейни Тобин. — Не мога нищо да откроя за себе си, както този красив нож за хартия не може да разбере, че е откраднат от Британския музей. Имам функция и я изпълнявам.

— Откъде идва всичко тогава? За кого работиш?

— Този въпрос е извън възможностите ми. Може и аз да съм краден инструмент... а може и всичко да идва от мен. Ти си играеш на догадки с непознаваемото. Това не е в твой стил.

— Браво, добър удар! Ще ми дадеш ли време да обмисля желанията?

— Желанията са твои, ще ги използваш както си искаш и когато си искаш. Решиш ли, аз съм готов.

После го напуснах. Той дълго седя, гледайки опустялото кресло срещу огромното му бюро. Накрая се разсмя и отиде да си легне.

Макилейни Тобин бе извънредно дисциплиниран човек. Той не допусна посещенията ми да наруши всекидневния му живот. Както винаги продължи да управлява огромни корпорации, да води съвещания и превъзходно да играе голф. Но през цялото време мислеше. Мислеше за властта и преклонението, които му бяха предложени. Често мислеше за себе си и своето могъщество в този свят. Понякога мислеше за мен и откровено се чудеше дали идването ми е награда, проверка или наказание.

Прекарваше дълги часове над книгите и купуваше нови и нови. Изчете легенди, истории, приказки и узна какво са сторили други хора с моите три желания. Понякога се смееше от сърце, друг път се навъсваше и прехапваше устни.

Мнозина от тях съвсем не изглеждаха глупави, ала в крайна сметка желанията неизменно им носеха мъка. След прибързани решения някои се връщаха към предишното положение, други пожелаваха прекалено много и губеха разсъдък си. Нарядко се срещаха философи, които заявяваха, че са щастливи в малката си градинка. В изпълнението на трите желания като че нямаше капка коварство. Всеки получаваше точно каквото поиска. И все пак всички страдаха от властта, която им давах, понякога страдаха неописуемо.

Когато мислеше за това, Макилейни Тобин пощипваше устната си и се навъсваше. Твърдо реши да ме надхитри. Според мен не бе честно — желанията си бяха негови. Значи не мен, а себе си трябваше да надхитри. Интересно, дали имаше чак толкова ум? Никой друг не бе поемал подобно начинание. Мисля, че не му се сърдех — аз никога не се сърдя.

Докато Макилейни Тобин се подготви за мен, минаха две години, през които бе избрал и отхвърлил хиляди желания. Разбрах, че е готов, защото започна да страда.

— Може ли да поговорим, преди да ти кажа желанията си? — запита той, когато ме зърна отново.

— Разбира се.

— Когато изпълняваш желание, цялостно ли е то? Например, ако поискам да стана птица, дали ще е птица като другите, или ще се различава?

Усмихнах се.

— Макилейни Тобин, ти си първият човек, който ми задава този въпрос. Да, ще се различава, защото в теб и във всички хора има нещо недостъпно дори за мен. Една малка частица, която е съвсем като теб и все пак различна. Тя може да наблюдава и чувства, но само според твоите правила. Няма воля; не може да те управлява дори отчасти. Ти си я изградил сам, но нито ти, нито аз можем да я докоснем, променим или унищожим. Каквото и да поискаш, трябва да я носиш със себе си.

— Очаквах го. Душа, а?

— Не знам. Не разбирам от тия неща. Просто изпълнявам желания. Ако искаш да узнаеш...

Той поклати глава.

— По-добре да не знам.

— Ти наистина си удивителен човек, Макилейни Тобин.

— Да. Кажете ми, мога ли да отложам едно, две или всичките три желания?

— Разбира се; те са твои.

— А мога ли да ги свържа тъй, че изпълнението на второто да започне едва след първото?

Личеше, че е предпазлив човек.

— Да.

Той помълча и очите му блеснаха. Внезапно запита:

— Как може човек да избегне наказание за постъпките си?

— Като умре...

— А — каза той. — Много добре, готов съм да изкажа желанията си.

Зачаках.

— Първо: от мига, в който се събудя утре сутрин до момента когато заспя вечерта, искам пълна покорност от всички хора и пълна власт на своята воля над тяхната.

— Прието.

— Второ: искам пълна безнаказаност за която и да било своя постъпка през този ден.

— Ти наистина си невероятен човек, Макилейни Тобин. Значи желаяш смърт?

— В никакъв случай — изкиска се той. — Виждаш ли, утре непременно ще извърша нещо, заслужаващо смъртно наказание.

И той продължи да се смее.

— Смяташ това за майсторски ход. Само с две желаяния постигаш нещо, за което на други биха им трябвали десет. Можеш да имаш богатства, власт, преклонение, неуязвимост, отмъщение — каквото поискаш. Забележително. Защо се ограничаваш само с един ден?

— Защото толкова мога да планирам. Опитам ли се да планирам в подробности за по-дълго, оставам разкрит пред евентуална промяна на обстоятелствата. С това, което постигна за един ден, вечно ще имам каквото желая по всички възможни начини.

— Ами ако ти остават само една-две седмици живот? Помислил ли си за това?

— Да. Прието ли е второто ми желаяние?

— Прието. А третото?

— Отлагам третото.

— Аха... искаш временно да бъдеш лишен от това трето желаяние. Докога?

— До началото на следващия ден.

— Съвършено. Ако решиш да се завърнеш към сегашното положение или да продължиш властта и живота си до безкрайност, ще бъдеш в състояние да го сториш. Мога ли да те поздравя?

Масивната му глава леко кимна в знак на съгласие.

— Може ли да питам още нещо?

— Разбира се.

— Знам, че утре ще бъда свободен от отговорност. Но как ще стане това?

— Ако утре извършиш нещо, за което се полага смърт, тогава твоята безнаказаност ще трябва да се осигури по единствения възможен начин.

— Тоест?...

— Не знам. Мога само да изпълнявам желаяния.

— Много добре. Довиждане — каза Макилейни Тобин на празния кабинет.

Тобин се събуди бодър и свеж. Помисли си, че снощната вечер беше приятна и донякъде се възхити от себе си, защото бе спал тъй добре. Днес идваше неговият ден.

Ландис тихо пристъпваше наоколо и разтваряше завесите пред ранните слънчеви лъчи. Взе поднос и тръгна към огромното легло на Тобин.

— Часът е шест, господине.

Ландис се движеше и стоеше тъй, сякаш бе глътнал бастун, омотан с бодлива тел. Единствено безупречната папийонка бележеше границата между брадичката и гърлото му. Всичко това несъмнено издаваше достойнствата на един отличен камериер-иконом.

— А, Ландис... Добре. — Тобин се загледа как сръчните ръце на икономата наливат кафе в сребърна чаша. — Мръдна ли „Синтетик ръбър“?

— Според телеграфната служба, господине, акциите ще се повишат с един пункт и седем осми при отварянето на борсата тази сутрин. Господин Крил от „Шамбърс“ е дал погрешни сведения.

— Чудесно. Аз ще се разправам с Крил. — Тобин не търпеше чужда намеса в отношенията си с брокерите, които бяха длъжни да му докладват всичките си дългосрочни операции. — Нещо друго?

— През нощта германската армия е започнала нова офанзива. Още три кораба са потопени. Президентът неофициално е препоръчал да се свика извънредно заседание на Конгреса. В Токио...

— Остави това. Днес ще бъда зает с лични въпроси. какво става с Грут?

— Преди час са го открили мъртъв, господине. Самоубийство.

Тобин радостно се изкиска.

— Колко жалко. Ще се наложи да поема имуществото му. Нещо друго?

— Това е всичко, господине.

— Ъ-ъ-ъ... Ландис... мразиш ме и в червата, нали?

Икономът трепна.

— Господине...

Гласът на Тобин бе съвсем мек.

— Кажете истината.

— Да, господине. Вие сте най-хладнокръвният негодник в цялата история на човечеството. Много акули съм срещал, откакто работя за вас, но не могат да ви се поберат и на малкия пръст.

Тобин весело се разсмя.

— Добре, Ландис. Сега ще забравиш тази малка неприятност. Готова ли е банята?

— Банята ви е готова, господине — съобщи Ландис, като че идеята току-що му бе хрумнала.

— Добре. Махай се.

— Много добре, господине.

Тобин легна пак и се изкиска. Значи желанието му се сбъдваше. Ако не притежаваше власт да получава пълната истина, Ландис никога не би направил подобно признание. И не би го забравил. Тобин добре познаваше човека — след такива думи би изчезнал заедно с лекото пардесю и достойнството си. Все тъй усмихнат, той блажено се изтегна във ваната.

Избра си изящен костюм в гълъбов цвят, с който щеше да изглежда могъщ и внушителен. Бледосива риза. Като се сети, че днес му предстои и убийство, той избра тъмно пурпурна вратовръзка, която изглеждаше подходяща за случая. Обувки с каучукови подметки, разбира се — щяха да бъдат удобни. Мека шапка; бамбуков бастун; пръстен в тон с вратовръзката. Великолепно.

— Колата ви, господине? — запита Ландис.

— Ще тръгна пеш.

И той напусна дома си с широка крачка, оставяйки иконома потресен и смаян от подобно нарушение на установения ред. Май трябваше да го накара да си припомни сутрешните приказки; глупакът сигурно щеше да се гътне на място.

Стигна до ъгъла и спря на светофара, вдишвайки с пълни гърди свежия въздух. Някакъв прегърбен младеж го докосна по рамото.

— Господине, вие май сте от Уол Стрийт...

Тобин го изгледа смразяващо.

— Като колега финансист искам да ви съобщя, че акциите на „Бауъри“ скочиха с пет пункта, тези на „Макгинис“ с два, а моите хич

ги няма. Кофти работа. Какво ще речете за половин долар? За вас нищо работа, а аз ще се чувствам по-богат и от вас.

Тобин се разсмя и го потупа по рамото.

— Я гледай ти, това се казва оригинална сделка! — Той любопитно огледа дрипавото създание. Дали пък да не започне от него; тоя боклук щеше да свърши работа. — Можеш да направиш нещо за мен.

— Дадено, шефе. Дадено. Само кажете и ще го сторя.

Тобин не се и съмняваше.

— Гледай! Виждаш ли онзи грамаден камион, дето спря на светофара? Пъхни се под него, легни и притисни гърди към гумата. Тръгвай; веднага!

Младежът леко се изцъкли и тръгна да изпълни нареждането. Тобин небрежно се отдалечи, доволен, че е приключил с убийството.

— Неговият живот срещу моя — промърмори той. — Жалко. Трябваше да потърся някой по-достоеен.

Пронизителният писък зад гърба му не го накара да забави крачка. Ужасът и срамът са наказания... а днес той не плащаше.

Любопитството обаче стори онова, което не бе постигнал срамът. Щеше да бъде крайно досадно, ако хлапакът объркаше работата. Тобин спря и се обърна. Както очакваше, около камиона гъмжеше тълпа; сетне видя един полицаи да подпира залитацията финансист. Хлапакът се дърпаше назад към камиона; силни ръце го удържаха. Естествено! Някой идиот бе забелязал навреме, за да го измъкне. В гърдите на Тобин бликна вълна от ярост; ярост и омраза към всеки, който е тъй глупав, че да се противопоставя на Макилейни Тобин. Но той побърза да се стегне. Разполагаше с цял ден. Завъртя се и тръгна към кантората.

— *Божичко!* — възкликнах аз и свалих пръсти от клавишите. — Трябва ли да обикаляш света и да разрешаваш на хората подобни неща?

— *А ти трябва ли да пишеш разкази?* — запита човекът.

— *Ами... от това си изкарвам хляба. А ти...*

Той кимна.

— *За да продължа да съществувам.*

— Че каква раз... А!... разбирам. Искаш ли вино?

— Благодаря.

Той протегна малка кристална чашка, тя докосна ръката ми и се напълни. Върху кожата... остана бледо петно.

— Продължавай — казах аз.

— Сайкс! — кресна Тобин, щом влезе в кантората.

— Да, господине.

Виж, със Сайкс беше малко досадно, защото и при новата абсолютна власт на Тобин щеше да си остане съвсем същият.

— Свържи се с всички агенти на Стоковата борса. Да бъдат тук точно в десет. Госпожице Туиг! Подгответе за всеки от тези хора договор, че ми отстъпва безвъзмездно деветдесет процента от имотите, средствата и капиталовложенията си, както колективни, така и частни. Госпожице Алън, искам Крил да се яви незабавно. Фаръл! Сайкс, къде по дяволите е Фаръл? Закъснял с три минути? Като дойде, уволни го. Вече седем години работи при мен, трябваше да се научи на дисциплина. Госпожице Бетъридж, прочетете ми пощата без личните писма. Госпожице Уилис, погрижете се за личните. Филипс, вложи всичко в „Синтетик ръбър“. Днес ще скочи с два пункта. Няма да го изтърва. Сайкс! По дяволите, къде... а, тук си бил. Не искам да виждам никого, освен Крил. Ако звънят Търстън и Грийнблат, откажи им. Фаръл! Къде... А, добре, Сайкс. Благодаря. Повиши Губър, но да взима десет долара по-малко от Фаръл. Изчезвай.

И денят почна както винаги без произшествия.

Влизайки в кабинета, Тобин захвърли палтото и шапката си. Вездесъщият Сайкс ги подхвана преди да докоснат дебелия килим.

— Друго, господине?

— Да. Върви по дяволите. Чакай! Не го приемай буквално, човече! Захващай се с прехвърлянето на собственост. Скоро ще работиш за най-богатия човек в цялата история на човечеството. А сега се размърдай!

Откъм интерфона долетя дискретно покашляне.

— Е?

— Седемстотин и дванайсет души от Стоковата борса са на път към голямата заседателна зала. Останалите не могат да бъдат намерени

или отказват да дойдат без допълнителна информация.

— Отказват ли? Кажете им, че ако не се явят незабавно, целият финансов свят ще рухне... само че този път наистина. Кажете им, че ще обясня всичко, когато пристигнат. Това ще ги стресне. Познават ме.

— Да, господин Тобин. Господин Крил чака да влезе.

— Крил, а? Пратете ми го веднага.

Брокерът беше строен мъж с широко чело и остра брадичка. Целият бе пребледнял — лицето, очите и ръцете. Прекоси кабинета и опря длани в бюрото на Тобин.

— Добре, Тобин. Признавам. Твърде много твои хора душат насам-натам. Знаех, че ще усетят.

— Тогава защо ми даде погрешна цена за „Синтетик“?

— Ще ти кажа и ако имаш поне капка човечност, ще ме разбереш.

— За съжаление, Крил, днес нещо не съм твърде човечен — отвърна Тобин и се усмихна. — Казвай все пак.

— Отдавна бях хвърлил око на „Синтетик ръбър“. Не знаех, че го държиш под контрол, иначе нямаше да се меся. Получих сигурна информация и вложих там целия капитал на Благотворителното обединение. Десетки организации, които се грижат за бедни, болни и престарели хора. Откакто поех финансите на Обединението, сторих истински чудеса. Не вярвах твоят човек да се интересува от акциите и от факта, че ги купувам. Смятах, че тази сутрин ще извлека прилична печалба, преди да усетиш. Посочих по-ниска цена с надеждата, че няма да потърсиш сведения от другиго. Загубих. Ако сега се опитам да продавам, няма да успея преди да смъкнеш цената; знам го. А ти можеш да си позволиш да я държиш ниска додето бъда принуден да се отърва от акциите. Какво ще правиш?

— Не биваше да ми даваш невярна информация.

Тобин посегна към телефона.

— Да, господине?

— Продавайте „Синтетик“.

— Да, господине.

Крил стоеше съвършено неподвижен.

— Осемдесет хиляди души — болни и деца, Тобин — ще страдат заради теб. И заради моята измамна надежда.

— Сега ще се самоубиеш ли, Крил? — дружелюбно запита Тобин.

— Какво...

— Казвай!

— Какво друго ми остава?

— Крил, тази сутрин опитах да направя нещо, обаче не стана. Трябва пак да опитам. Ти ми се струваш подходящ. Да се знае, че никого не изоставям в беда. Крил, не искам да ми цапаш кабинета. Върви да умреш в чакалнята. Тръгвай!

Крил го изгледа странно и устните му потръпнаха. Тихо затвори вратата зад себе си.

Тобин се зае да рисува в бележника си преплетени кръгчета. След малко интерфонът забръмча.

— Да?

— Господин Тобин! Току-що господин Крил рухна в чакалнята.

— Ц-ц-ц! Ще се оправи ли?

— Той... той е мъртъв, господин Тобин.

Тобин изключи и тихичко се разсмя. Добре де. Нямахше да е първият, измамил смъртта, като ѝ подхвърля другиго.

— Сайкс!

Секретарят изникна като дяволче от кутия.

— Господин Тобин, аз... аз неволно чух какво казахте на господин Крил. Това... това е зловецо. — Той избърса с кърпичка заешката си физиономия. — Казахте му и... и той... Божичко!

Това бе досадно.

— Сайкс, не си чул нищо, свършено нищо. Разбра ли?

Сайкс безизразно проговори:

— Викахте ли ме, господин Тобин?

Тобин кимна по-скоро на себе си, отколкото на Сайкс.

— Колко души дойдоха от Борсата?

— Над хиляда и сто, господине. Боя се, че повече няма да дойдат. Останалите не са на място или поемат риска да откажат.

— Хм-м-м. Заръчай да им впишат в договорите сто процента вместо деветдесет. Глупаци... Свържи се с всички по телефона. Ще говоря с тях едновременно.

— Да, господине.

— После слез в залата и кажи на другите да кротуват докато дойда.

Когато остана сам, Тобин се усмихна лъчезарно. Вървеше му като по вода. Както бе тръгнало, щеше да приключи към два следобед и да разполага с цялата вечер. Колко забавни неща му предстояха! Телефонът иззвъня.

— Разговорът ви, господине.

— Колко души са на линия?

— Шестстотин двайсет и четири, господине.

— Добре. Включвай ги... Здравейте. Говори Макилейни Тобин от Ню Йорк. Искам всеки от вас да ме слуша много внимателно. Не затваряйте. Всеки един от вас ще подпише документ, с който ми прехвърля всичките си капитали, имоти, влогове и предприятия. Всичко, което притежава изцяло или отчасти. Без задни вратички; искам железни договори. Искам ги подписани, заверени и пуснати по пощата в срок от двайсет и четири часа. Няма нужда да ви увещавам или заплашвам; ще постъпите както казвам, защото желаете и трябва да го сторите. Никому не ще позволите да ви спре или промени документите по какъвто и да било начин. Ако някой от вас желае, може да подаде молба за назначение при мен. Ще получи заплата според способностите си. Това е. Зарежете всичко и пристъпете незабавно към договорите.

Той остави слушалката и включи интерфона.

— Свържете ме с високоговорителите в заседателната зала.

Повтори посланието по високоговорителите. Над хиляда души кротко напуснаха залата и тръгнаха към канторите и домовете си, за да обмислят как най-добре да се разорят.

— Нямах представа, че ще е толкова лесно — весело промърмори Тобин. — Да видим сега... около сто и трийсет души не са получили посланието ми. Това означава, че разполагам с хиляда и седемстотин представители на Борсата. Вероятно стигат, за да унищожа несъгласните. Сайкс!

— Господин Тобин?

— Чака ни потоп от извънредно ценна кореспонденция. Искам да удвоиш персонала и да съставиш план за обединение на предприятията. Пригответи го час по-скоро. Две седмици би трябвало да

ти стигнат. Сайкс, тази фирма отива нагоре... Погрижи се за документите.

Е, това бе всичко. Тобин разполагаше с достатъчно мощна организация, за да смаже всяка съпротива, а най-добрите финансови умове щяха да работят за него. Притежаваше цялата финансова структура на Съединените щати и държеше света в мъртва хватка. Това стигаше, за да му осигури приятни занимания през идните десетина хиляди години. Колкото до третото желание... утре щеше да пожелае вечен живот докато сам не му сложи край. Трябваше да спомене и още нещо — никакви болести; вече не бе съвсем млад. Е, утре щеше да му мисли.

Към три часа приключи с работата и остави подробностите на Сайкс.

Макилейни Тобин отново отказа кола и остави Сайкс по-смаян дори от Ландис. Тръгна небрежно по улицата, като се озърташе в търсене на нещо забавно. Едно кафене му се стори подходящо; влезе и поръча кафе. Мразеше кафето по заведенията, но днес... днес всичко беше различно. Дори изтънченият му вкус не се възмути от мътната помия.

Взе следобедния вестник и нетърпеливо разгърна страниците. Дребна бележка на една от вътрешните страници привлече вниманието му. „Рудолф Крил, брокер... сърдечен удар...“ Тобин се разсмя тихо. Утре нямаше да е на вътрешните страници. Не и след като в Благотворителното обединение узнаеха какво е станало. Ама че майтап! Сърдечен удар ли? Та Крил чисто и просто...

Усмивката му застина. Сърдечен удар? Ами че това изобщо не бе престъпление! Вярно, в случая ставаше дума за самоубийство — Крил умря по своя воля. Но... не беше убийство.

Тобин запрати чашата на пода и стана. Мина покрай слисания касиер, който успя да измънка:

— Сме-сме-сметката, моля...

— Млъквай! — процеди Тобин без да извързва глава и продължи напред. Тая работа никак не му харесваше. Трябваше да убие някого или да плати цената на своята безнаказаност.

И изобщо чия идея бе смъртното наказание за убийство? Благословена цивилизация! Тобин презрително изсумтя. Ако убиеш някого достатъчно хитро, за да измамиш обществото, няма никакво наказание. А обществото убиваше и без наказание. Армиите...

Тобин беснееше. Смяташе, че се е отървал от човешката глупост веднъж завинаги. А сега дори и при свръхчовешкото си могъщество трябваше да слезе надолу... да се кланя на идиоти. Трябваше да убие някого тъй несръчно, че незабавно да разберат и да го открият. Той ускори крачка. Нямахше време. Бе загубил часове...

По стар навик щастливият случай побърза да го навести. Оживено кръстовище, завиващо такси, човек на ръба на бордюра...

Тобин го блъсна. Сега не бе като сутринта. Този път гумите се движеха, при това бързо. Този път изстискаха кръв, ухапаха кости и дрехи. В ужасния миг преди тълпата да забърбори, Тобин видя, че сега е успял. Човекът бе мъртъв. Не може да накълцаш някого така и да оживее.

Един полицаи с бележник в ръка събираше имена и факти. Тобин пристъпи и го потупа по рамото.

— Аз съм виновен, господин полицаи. Аз го блъснах.

Полицаят бутна фуражката си назад и го огледа.

— Да бе! Колкото и аз. Петдесет души видели как хукнал да се хвърли, ама ти си го блъснал. Я върви да спиш, мой човек. Изчезвай; имам си работа.

И той му обърна гръб.

Леко замаян, Тобин отмина три пресечки докато осъзна, че можеше да принуди полицая да му повярва. Пое назад и вече бе на половината път, когато разбра, че в такъв случай полицаят ще трябва да го арестува за разпит. Арестът е наказание; значи нещо щеше да го осуети! Той беше... неуязвим.

Тобин уморено опря рамо в един уличен стълб и се помъчи да разсъждава. Всеки убиец допуска фатални грешки; очевидно и той не бе изключение. Сега го знаеше. Каквото и да стореше, когото и да убиеше, нещо щеше да го спаси от обвинението. Трябваше да има изход!

Щеше да опита пак. Щеше да продължава, докато извърши очевидно убийство.

На близкото кръстовище друг полицай регулираше движението. Тобин отиде при него и измъкна револвера му. Полицаят изобщо не усети, защото отсреща две коли с трясък се врязаха една в друга. Човекът хукна натам и остави Тобин с револвер в ръка. Нямаше съмнение, че ще открие липсата едва когато Тобин изчезне. Тобин тръгна след него и задигна няколко патрона. Никой не забеляза...

Избра си оживен ъгъл и подходяща жертва — млад мъж с дипломатическо куфарче. Деляха ги само няколко метра. Тобин стреля четири пъти. Човекът изкрещя, хвана се за гърдите и падна. Хората с викове се втурнаха към него. Някакъв идиот връхлетя върху Тобин с всичка сила и револверът отхвъркна. Един минувач го вдигна... Но защо да навлизаме в подробности? Полицията дойде и отведе нещастника. Никой не бе видял Тобин да стреля. Хората помнеха само как чули вик и видели мъртвеца да пада. Тобин остана в тълпата, докато линейката и полицейската камионетка откарваха невинните му жертви.

Един съвсем нов и различен Тобин се добра до някаква малка градинка и тежко седна на пейката. Вече нямаше и следа от наперения вид, лекомислената усмивка и гордо вдигнатите рамене. Днес Макилейни Тобин не можеше да изпита страх, но бе пределно объркан.

По някое време забеляза до себе си дрипава фигура. Двамата се разпознаха едновременно. Младежът скочи на крака.

— Ти! Кой... що за твар си ти? Нали ти ме накара тая сутрин да легна под колата? Що ли не те... — Младежът залитна и вкопчи пръсти в ръба на скамейката. Явно днес финансовите операции не бяха донесли успех. — Сигурно на майтап... Ама че начин да си спестиш половин долар...

И той се отдалечи, опитвайки да стъпва с достойнство. Тобин гледаше подир него. Изобщо не му хрумна, че с един долар сега може да спаси човешки живот. „Ама че начин...“ Думите звучаха отново и отново в изтощения му мозък. Ама че начин да умреш — като легнеш под камион.

Тобин се разсмя. Изрева. Не само за убийство се плащаше със смърт. Имаше и... самоубийство!

Но къде? Кога? НеЙде, където да не му попречат. И по начин, който не може да се провали. Отрова? Ще я повърне. Въжетата се късат; пистолетите правят засечки. С газ не е сигурно. Ножовете се чупят или не улучват където трябва.

Най-сетне прие истината като истински мъж, какъвто беше. Нямахше как да се самоубие, понеже днес не можеше да умре. Нищо. Щеше да продължава докато спечели или загуби... а досега не бе губил нито веднъж.

Спря такси и се прибра.

Макилейни Тобин вечеряше в обичайното си величаво усамотение. Вече донякъде си бе възвърнал самообладанието. Чувстваше се малко печален, но след като знаеше какво му предстои, можеше да го понесе. Значи тази нощ щеше да умре. Най-богатият, най-могъщият човек откакто свят светува, трябваше да умре. Каква зловеца ирония. Защо ли не предпочете скуката? Можеше да притежава властта си до безконечност. А той сам я бе ограничил до мига, когато заспи. Щом заспеше, щеше да плати цената за това, че не бе плащал — смърт. Не, *трябваше* да има изход! Един последен опит...

— Ландис!

— Господине?

— След петнайсет минути искам цялата прислуга да е в библиотеката — камериерките, градинарите, шофьорът, всички. Ти също.

— Много добре, господине.

Дойдоха всички — дваЙсет и шестима заедно с Ландис. Тобин им нареди да седнат, заключи вратата и прибра ключа в джоба си.

— Повиках ви за свидетели — започна той. — Искam цялото ви внимание. Всички ще следите всяка моя постъпка, ще слушате всяка дума и ще запомните какво да кажете, когато дойде полицията. Няма да се изненадвате. Няма да има писъци, припадъци и опити за намеса. Ригс, Крамп, елате насам. И ти, Ландис.

Градинарят и шофьорът се извисиха от двете страни на иконома. Тобин скръсти ръце и се облегна на писалището.

— Ландис, ти няма да се плашиш и да протестираш. Ригс, Крамп, дръжте го здраво.

Това би трябвало да свърши работа, помисли Тобин. Жалко, че не се бе сетил по-рано.

Отиде до стената и свали тежкия ятаган. Острието беше от дамаска стомана и Тобин знаеше, че с лекота ще издържи древното изпитание — да разсече перушинка във въздуха.

— Извий глава настрани, Ландис. Точно така. Виждат ли всички? Добре.

Той вдигна острието високо над главата си и го стовари с все сила. Стоманата сякаш се сля с шията на Ландис; като че никога нямаше да спре да потъва. Тобин видя ужас по лицата наоколо, ала никой не помръдна. Не бе и предполагал, че в това мършаво тяло има толкова много кръв.

— Пуснете го.

Мъртвецът се свлече с глух, влажен звук.

— А сега — каза Тобин — всички ще изчакате кротко да мине един час. После ще повикате полиция и ще разкажете какво е станало.

— Да, господин Тобин — отвърнаха всички в хор.

— Лека нощ.

Няколко минути по-късно той лежеше удобно под завивките и обмисляше станалото. Харесваше му изтънченият подход. Ония следобедни убийства... бяха се провалили, защото разчиташе на случайността. А тя застана срещу него. Но взимайки нещата в свои ръце, той бе отстранил всяка случайност. За предишните убийства не можеха да го винят, следователно не заслужаваше смъртно наказание. Но за това *трябваше* да го обвинят.

Всичко се случи в деня на неговото могъщество, тъй че трябваше да остане безнаказано. Върху бюрото му имаше подписано самопризнание, вторият екземпляр вече бе заминал по пощата. Фактът, че при нормален ход на събитията наказанието щеше да дойде седмици или месеци след убийството, нямаше ни най-малко значение. Оставаше простата истина, че е *извършил нещо, заслужаващо смърт*. Стигаше му и той бе доволен от себе си и света.

Дълго лежа, гледайки как в пепелника върху нощното шкафче цигарата му се превръща в стълбче бяла пепел. Когато тя догоря, Тобин се прозина, протегна се лениво и щракна лампата. Последното,

което чу, бе далечният звън откъм вратата. Сигурно беше полицията. Той се усмихна и заспа.

— *Значи той усня. Размина му се. Признавам, че съм възмутен*
— *казах аз на човека.*

— *Чакай. Не съм свършил.*

— *Но...*

— *Денят на неговото могъщество не бе приключил... не съвсем.*
Слушай.

Макилейни Тобин се събуди спокойно. Усмихна се. Сигурно беше полицията. Чу далечния звън откъм вратата. Щракна лампата, протегна се лениво и се прозина. Погледът му падна върху нощното шкафче. Над стълбчето изстинала пепел взе да се вие дим; появи се кръгче хартия, което растеше и се превръщаше в недопушена цигара. Тобин бе напълно доволен от себе си и от света... Пушекът не се издига от цигарата, а *слиза* към нея, забеляза нещо дълбоко в него. През ума му прелитаха мисли за наказание, за свидетели, за следобедните убийства. След малко той хвана завивката и я отметна. Стана и смъкна пижамата. Панталоните скокнаха в ръката му от близкия стол; той се наведе, остави ги на пода и стъпи в тях. Щом се изправи, те плъзнаха нагоре по краката му. Едно копче подскочи от пода, намести се над илика и конците го задържаха. Тобин продължи да се облича като във филм, пуснат наопаки — и *наистина* всичко ставаше наопаки.

Заднешком тръгна към вратата, слезе по стълбите и влезе в библиотеката. Заднешком извърши убийството, видя как отпуснатото тяло на Ландис се вдига в ръцете на двамата слуги, измъкна ятагана от раната, докато кръвта се вливаше в нея, закачи го на стената... и през цялото време бърбеше с вдишванията си някакъв ужасяващ език. Върна се на трапезата и храненето бе отвратително. Заднешком излезе от къщата, шофьорът му подаде пари и подкара заднешком към градинката. Отново видя младежа, убийствата... всичко. Докато накрая пак се прибра у дома, методично избълва закуската си, качи се горе, свали дрехите, намокри се с кърпа, влезе във ваната и излезе сух; легна

си. Ландис тихо пристъпваше заднешком и затваряше завесите...
Тобин се унесе и щом заспа...

— Часът е шест, господине.

— А, Ландис... Добре. Мръдна ли „Синтетик ръбър“?

И тъй денят на неговото могъщество започна отново. Пак нареди на дрипавия младеж да се самоубие, нахълта в кантората, уреди договорите, заповяда на Крил да умре, извърши безсмислените убийства, прибра се, уби Ландис и легна да спи. И пак щом затвори очи, дочу звънеца. Сигурно беше полицията. Пак се усмихна и загледа как цигарата му расте в пепелника, пак уби Ландис и пак, и пак, и пак преживя този ден напред-назад, напред-назад. Тялото вършеше всичко както първия път, умът му също, но дълбоко в него имаше нещо, което дори аз не мога да докосна или унищожа, нещо, което ридаше и стенеше, ала нямаше своя воля, което страдеше, крещеше и изпитваше неописуем ужас, а нямаше сила дори да полудее... Това бе единственият начин. Той не можеше да умре, защото заслужаваше смърт, а сам си я бе отказал.

Третото желание го чака да се събуди на сутринта.

— *Тази история е истинска — каза човекът.*

— *Вярвам ти. И... кога се случи? — запитах аз.*

— *Кога ли? Кога? Нима ще ми говориш за Макилейни Тобин и... време?*

— *А-а... и защо ми разказа всичко това?*

— *Защото след второто си желание Макилейни Тобин... спря. А когато изпълнявам желания, те трябва винаги да са три. Затова, нали разбираш, работата ми приключи. Искам да кажеш на хората, че повече нямам какво да правя тук.*

И той ме напусна.

Може изобщо да не е идвал. Но това е разказът, който написах снощи.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.